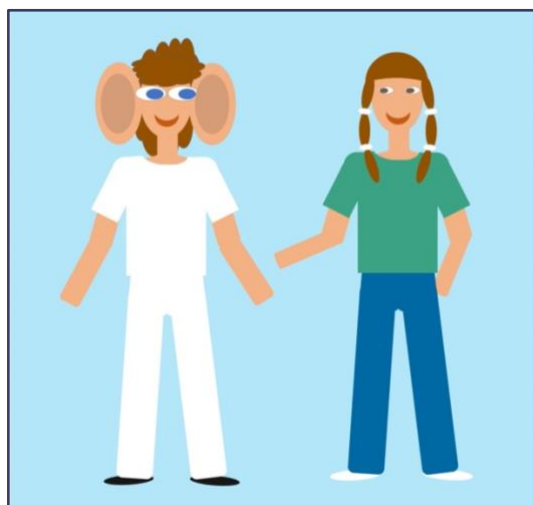

Helsepedagogisk kompetanse blant helsepersonell

Ifølge en nyere systematisk oversikt er helsepedagogisk kompetanse hos helsepersonell **nødvendig** for å styrke helsekompetansen hos pasienter og pårørende.

Oversikten utdyper hva denne helsepedagogiske kompetansen består av og hvordan helsepersonell kan tilegne seg kompetansen gjennom kurs og utdanning.

Hva sier forskningen?

I systematiske oversikter samles og vurderes tilgjengelig forskning. I denne systematiske oversikten var spørsmålet: Hva slags karakteristika hos helsepersonell og hva slags tiltak kan hjelpe helsepersonell i å øke helsekompetansen hos pasienter og pårørende?

Det som anses som nødvendig for at helsepersonell skal kunne styrke helsekompetansen hos pasienter og pårørende er at helsepersonell:

- må ha kjennskap til definisjonen av helsekompetanse
- må ha kjennskap til konsekvensene av manglende helsekompetanse for pasienter og pårørende
- kan kartlegge den enkeltes helsekompetanse og utvikle, tilpasse og evaluere ulike helsepedagogiske tilnærminger og metoder til den enkeltes behov, ressurser og forutsetninger

Helsepedagogisk kompetanse rettet mot å styrke helsekompetansen hos ulike målgrupper består ifølge forfatterne mer spesifikt av:

- teoretiske og helsefaglige kunnskaper om helsekompetanse som begrep og fenomen og hvordan kartlegge den enkeltes helsekompetanse
- pedagogiske kunnskaper om og ferdigheter i planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning, veiledning og formidling tilpasset den enkeltes behov
- kommunikasjonsferdigheter i møter eller samtaler med pasienter og pårørende som bidrar til å identifisere og fremme den enkeltes helsekompetanse
- relasjonskompetanse, det vil si evnen til å etablere en god relasjon og inngå i et positivt samspill, preget av tillit og involvering, med pasienter, pårørende og hele familier
- tverrfaglige samarbeidsevner, det vil si å kunne samarbeide hensiktsmessig med helsepersonell og andre i planlegging av tilbud eller kurs

Kunnskapsoppsummeringen sammenfatter også forskning på sentrale elementer ved kurs i helsepedagogikk med mål om å bedre helsepersonells evne til å øke pasienters og pårørendes helsekompetanse.

Disse elementene er:

- undervisning eller formidling av kunnskap
- konkrete aktiviteter/oppgaver eller problemløsning i grupper knyttet til praksis
- simulering og ferdighetstrening i form av rollespill eller øvelser
- praksisstudier, det vil si å øve seg på undervisning, veiledning og informasjon til faktiske pasienter eller pårørende

Slike varierte læringsaktiviteter og undervisningsformer der man kombinerer foredrag med gruppearbeid, dialog, erfaringsdeling og refleksjon er sentrale elementer, ifølge kunnskapsoppsummeringen.

Hva er denne informasjonen basert på?

Forfatterne av den systematiske oversikten gjorde et søk i aktuelle forskningsdatabaser og fant 34 studier publisert i perioden 2006 til 2020.

Kilde

Cesar FCR, Moraes KL, Brasil VV, Alves AG, Barbosa MA, Oliveira LMAC. Professional Responsiveness to Health Literacy: A Scoping Review. Health Lit Res Pract. 2022 Apr;6(2):e96-e103. doi: 10.3928/24748307-20220418-02. Epub 2022 May 6. PMID: 35522856; PMCID: PMC9126054.

Tilgjengelig fra: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35522856/>

Omtalt av: André Vågan, NK LMH, mai 2023

Illustrasjon og layout: Marita Fønhus